

ВІДГУК

офіційного опонента - кандидата юридичних наук, доцента кафедри адміністративного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого Сьоміної Валентини Анатоліївни на дисертацію Лівар Юлії Олегівни "Провадження по виконанню постанов про накладення адміністративних стягнень", поданої на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07- адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

В Україні здійснюються політично-правові перетворення, метою яких є утвердження демократії, створення дієвих механізмів захисту прав, свобод і законних інтересів осіб, зміцнення правових основ держави та формування нової системи права. Ефективність перетворень залежить від урегульованості порядку реалізації норм матеріального права. Саме цьому має сприяти триваючий процес вдосконалення чинного законодавства про адміністративні правопорушення взагалі, й норми що регулюють порядок виконання постанов про накладення адміністративних стягнень, зокрема. Без реального виконання постанови про накладення адміністративного стягнення провадження у справах про адміністративні правопорушення втрачає сенс, стає формальністю. Тому проблеми виконання постанов у справах про адміністративні правопорушення потребують детального аналізу і обґрунтованості.

Розгляду провадження по виконанню постанов про накладення адміністративних стягнень присвячене дисертаційне дослідження Лівар Ю.О., в якому увага приділена не лише порядку виконання постанов про накладення адміністративних стягнень, а й питанням адміністративного процесу, як такого. Поряд з іншим, розглянуто питання принципів провадження по виконанню постанов про накладення адміністративних стягнень.

Своєчасність і актуальність теми дисертаційного дослідження зумовлюється декількома чинниками. По-перше, розробка проблематики порядку і правил виконання постанов про накладення адміністративних

стягнень на терені української доктрини адміністративного права є на сьогодні недостатньою. Робота покликана сприяти поглибленню теоретичних засад адміністративної відповідальності, вивченню сутності, обумовленості й ефективності процесуальних положень, що регламентують порядок виконання постанов про накладення адміністративних стягнень.

По-друге, аналіз українського законодавства, яке регулює виконання зазначеного виду постанов дозволяє виявити його недоліки і прогалини й, відповідно, сформулювати пропозиції щодо їх подолання.

І, по-третє, дослідження чинних процесуальних норм, що регулюють порядок виконання постанов про накладення адміністративних стягнень, а також практики їх застосування, дає змогу окреслити основні проблеми в цій сфері, ключовою серед яких є фатальне невиконання таких постанов, та надати пропозиції за допомогою яких можна буде їх уникнути.

Структура дисертації логічна, вона складається з трьох розділів: «Теоретичні засади провадження по виконанню постанов про накладення адміністративних стягнень», «Особливості змісту та структури проваджень по виконанню постанов про накладення окремих видів стягнень», «Принципи провадження по виконанню постанов про накладення адміністративних стягнень». Розгляд питань в дисертації відповідає змісту роботи.

Дисертантка поставила перед собою мету – визначити процесуальні засади виконання постанов про накладення адміністративних стягнень, прийнятих за результатами провадження у справах про адміністративні правопорушення, а також виробити на основі отриманих знань практичних рекомендацій щодо вдосконалення порядку і правил виконання зазначених постанов з урахуванням особливостей кожного виду адміністративних стягнень.

Органічне поєднання теоретичних і практичних проблем проглядається вже в плані роботи, завданнях, які поставила здобувачка, науковій новизні дослідження і сформульованих нею висновках.

В дисертації здійснено спробу на основі загальних та спеціальних методів наукового пізнання всебічно розглянути питання, що стосуються об'єкта і предмета дослідження, сформулювати практичні рекомендації щодо вдосконалення правового регулювання порядку і правил виконання постанов про накладення адміністративних стягнень.

Дисертаційне дослідження Лівар Ю.О. безсумнівно викликає науковий інтерес та має практичне значення, оскільки практика свідчить про недосконалість процесуальних механізмів виконання постанов про накладення адміністративних стягнень, що вимагає розробки та законодавчого закріплення дієвого механізму їх виконання.

Наукова новизна дослідження полягає, зокрема, у виділенні авторкою такого провадження, як провадження по заміні адміністративних стягнень, запропоновано його структуру та нормативне врегулювання. Правильним є твердження, що заміна адміністративних стягнень має здійснюватись в чітко виписаній процесуальній формі. Відсутність останньої сприяє невиконанню чи ухиленню від виконання постанов.

Приваблює у роботі й те, що авторка надає свою аргументацію стосовно відокремлення провадження по виконанню постанов про накладення адміністративних стягнень від провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Заслуговує на увагу та викликає інтерес класифікація проваджень по виконанню постанов про накладення адміністративних стягнень на види, а саме: усічене провадження, подвоєне провадження та складне провадження.

Не оминає дисертантка і питання щодо родо-видового співвідношення адміністративного процесу та провадження, хоча воно і має дискусійний характер.

Важливо відзначити, що зроблений в дисертаційній роботі аналіз окремих видів адміністративних стягнень дійсно, як зазначає авторка, свідчить про особливості змісту та структури проваджень по виконанню кожного з них.

Оригінальною є позиція авторки, що виправні роботи фактично є розстроченим штрафом (стор. 56).

Слід також позитивно відмітити чітко висловлену позицію та ясно викладені міркування щодо вирішення проблемних моментів які виникають між вимогою негайного виконання постанови про застосування арешту та правом особи на оскарження.

Разом з тим, дисертація Лівар Ю.О. не позбавлена певних недоліків, дискусійних положень, що потребують додаткових пояснень з боку здобувачки.

На мою думку, запроваджуючи новий вид провадження по заміні адміністративних стягнень необхідно було б надати визначення «суб'єкт звернення у провадженні щодо заміни адміністративного стягнення». Оскільки, виходячи із ст. 305 Кодексу України про адміністративні правопорушення контроль за правильним і своєчасним виконанням постанови про накладення адміністративного стягнення здійснюється органом прийнявшим постанову, тому виникає питання чи може такий орган у разі бездіяльності по виконанню постанов самостійно ініціювати зміну адміністративного стягнення.

Дискусійним є висновок авторки що провадження по виконанню кримінальних покарань за Кримінально-виконавчим кодексом України має адміністративний характер (стор. 36-37). Незважаючи на те, що суспільні відносини, які формують предмет адміністративного права є надзвичайно різноманітними, однак обґрунтовувати належність відносин, які виникають при виконанні кримінальних покарань до предмету адміністративного права лише за суб'єктним складом і не враховувати специфічність сфери їх виникнення вбачається не зовсім переконливим.

Важко погодитись з позицією дисертантки щодо запровадження у науковий обіг терміну «непроцесуальне провадження» (стор.46), оскільки саме словосполучення містить в собі протиріччя.

Потребує уточнення порядок виконання постанов про оплатне

вилучення предмета, що став знаряддям або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення. Яким чином Порядок реалізації арештованого майна, затверджений наказом Міністерства юстиції України від 15.07.1999 р. № 42/5 регулює порядок реалізації (виписує механізм) вилучених предметів, особливо коли мова йде про оплатне вилучення транспортного засобу (стор.88).

В цілому ж, зазначені зауваження не порушують загальну концепцію роботи і не впливають на позитивну оцінку дослідження. Загальні висновки є достатньо аргументовані.

Дисертація Лівар Юлії Олегівни виконана на належному науковому рівні з використанням значної кількості найновіших доктринальних досліджень, а також на підставі наукового аналізу діяльності органів, які виконують постанови про накладення адміністративних стягнень, що надає їй ще більшої значущості. У роботі використовуються не тільки наукові здобутки адміністративного права, але й інших галузей права, зокрема, теорії держави і права, кримінально-виконавчого права та ін.

Основні положення дисертації знайшли своє відображення у шести наукових статтях, п'ять з яких опубліковано у фахових виданнях України і одна – у зарубіжному фаховому виданні, і також у п'ятих тезах виступів на науково-практичних конференціях.

Дослідження Лівар Ю.О. має як теоретичне, так і практичне значення. Положення і висновки цієї дисертації можуть бути корисними для подальшого дослідження теорії адміністративного процесу, змісту та сутності інституту адміністративної відповідальності, при опрацюванні пропозицій щодо змін та доповнень до нормативно-правових актів, що регулюють порядок виконання постанов про накладення адміністративних стягнень, а також у ході викладання студентам вищих навчальних закладів курсу адміністративного права, спецкурсів: «Адміністративна відповідальність», вивченні питань адміністративного процесу.

Автореферат відображає зміст та висновки дисертації.

Вищевикладене дозволяє дійти висновку, що дисертаційне дослідження Лівар Юлії Олегівни на тему «Провадження по виконанню постанов про накладення адміністративних стягнень» відповідає вимогам, що ставляться до дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право, а її автор заслуговує присудження цього ступеня.

Офіційний опонент

Кандидат юридичних наук доцент

В.А.Сьоміна

